

Jeg mener, at dette er et Spørgsmaal af største Betydning. Mange af os gaa vistnok og glæde os over vore billige Jernbanetakster. Om vi gøre os Rede for Grunden til Billigheden, ved jeg ikke. Og det kan hælde, at vi ere stolte af den fortrinlige Administrationsevne, vi besidde her i Landet, eller hvilke andre udmærkede Egenskaber det nu er, der bevirke, at vi kunne have saa billige Jernbanetakster, meget billigere end andre Folk. Det er da kedeligt at gøre den Opdagelse, at vi slet ikke have de billige Takster, men at medens vi tro at køre billigt, koster det i Virkeligheden Staten 12³/₄ Mill. om Aaret, at vi køre. Jeg tror, det er et Forhold, man ikke kan komme bort fra.

Jeg vil kun ganske flygtig tilføje, at det forholder sig omtrent paa samme Maade med to andre Statsinstitutioner: Statshavnene og Telegrafvæsenet. Kun ere Tallene der ikke nær saa store, og § 27 indeholder her ingen Driftsudgifter, men kun Nyanlægsudgifter. Jeg skal kun nævne, at for de 8 Aars Vedkommende have Statshavnene gennemsnitlig givet et Overskud paa 91,416 Kr. Men paa § 27 staar der Udgifter til et Beløb af 740,178 Kr. Skulde de fradrages, bliver der i Stedet for de 91,000 Kr. Overskud et Underskud paa 648,762 Kr. Telegrafvæsenet, som staar opført med et Overskud paa 116,047 Kr., har Udgifter paa § 27 til et Beløb af 645,289 Kr., altsaa et Underskud paa 529,242 Kr.

Nu er det nok muligt, at man vil sige: Ja, men her er det Nyanlægsudgifter, der opføres paa § 27, og det er rigtigt, der er her ingen Driftsudgifter paa denne Paragraf, saa vidt jeg kan se. Det er meget muligt, at man vil slaa fast, at Nyanlægsudgifter kan man ikke fordre dækkede af Driften, og vi maa maaske bestemme os dertil. Men saa vil jeg fremhæve, at det er dog vel Mening, at man til Havnene og Telegrafvæsenet vil stille samme Fordring som til Banerne, nemlig at de skulle forrente deres Kapital. Det antager jeg alle ville indrømme er rimeligt. Men saa kommer der her det kedelige, at vi kende ikke Størrelsen af denne Kapital, den er ikke gjort op. Men de Tal, jeg har nævnt som Overskud, vise tilstrækkeligt, at det er umuligt, at Kapi-

talen derved forrentes. Overskuddet for Havnene var kun, med et rundt Tal, 91,000 Kr. Dette Beløb kan kun forrente en Kapital af 2,275,000 Kr., og jeg antager dog, at der staar mere i vore Havne. Og Telegrafvæsenets Overskud, rundt 116,000 Kr., kan med en Rente af 4 pCt. kun forrente en Kapital paa 2,900,000 Kr., og der staar sikkert, det formoder jeg i det mindste, mere i Telegrafvæsenet end knebent 3 Mill. Kr. Jeg antager det derfor for ret givet, at ogsaa disse to Statsinstitutioner i Virkeligheden ikke give Overskud men Underskud, naar man forlanger Forrentningsevne af dem.

Det var altsaa disse Forhold, jeg særlig vilde henlede Opmærksomheden paa, og de maa jo spille en væsentlig Rolle under Spekulationerne over, hvordan vi kunne tilvejebringe Balance i Statsbudgettet. Det viser sig her, at med Hensyn til Udgifterne er der to helt forskellige Slags at tage Sigte paa, naar man tænker paa at tilvejebringe Balance i Statsbudgettet. Det ene Sæt Udgifter er dem, jeg nu har beskæftiget mig med; Udgifterne paa § 27. Om dem gælder det, i alt Fald efter min Mening, at de egentlig ikke burde være der, men at man maa se at skaffe dem af Vejen. Om alle de andre Udgifter paa §§ 11—26, iberegnet Afdrag paa Statsgælden under § 27, gælder det, at dem kunne vi ikke skaffe af Vejen, men vi maa skaffe Midler til at dække dem. Altsaa, det ene Sæt af Udgifter maa Metoden gaa ud paa at rydde af Vejen, for det andet Sæts Vedkommende maa den gaa ud paa at skaffe Midler til at dække dem.

For § 27's Vedkommende er der Ulaanene, om hvilke jeg ikke skal sige andet, end jeg allerede har sagt: at man ikke burde laane Penge ud, naar man ingen Penge har. Men jeg skal holde mig til de Ting, jeg nu har talt om. Maaden, hvorpaa disse Udgifter til Statshavnene, Telegrafvæsenet og særlig Statsbanerne skulle bringes til at forsvinde, maatte naturligvis være den, at Banerne o.s.v. skulde bringes til at give saa meget Overskud, at det kunde dække disse Udgifter, saa at de ikke stod gemte hen paa § 27, men opførtes paa § 6 under de Udgifter, der ere trukne fra Indtægten, og at de trækkes